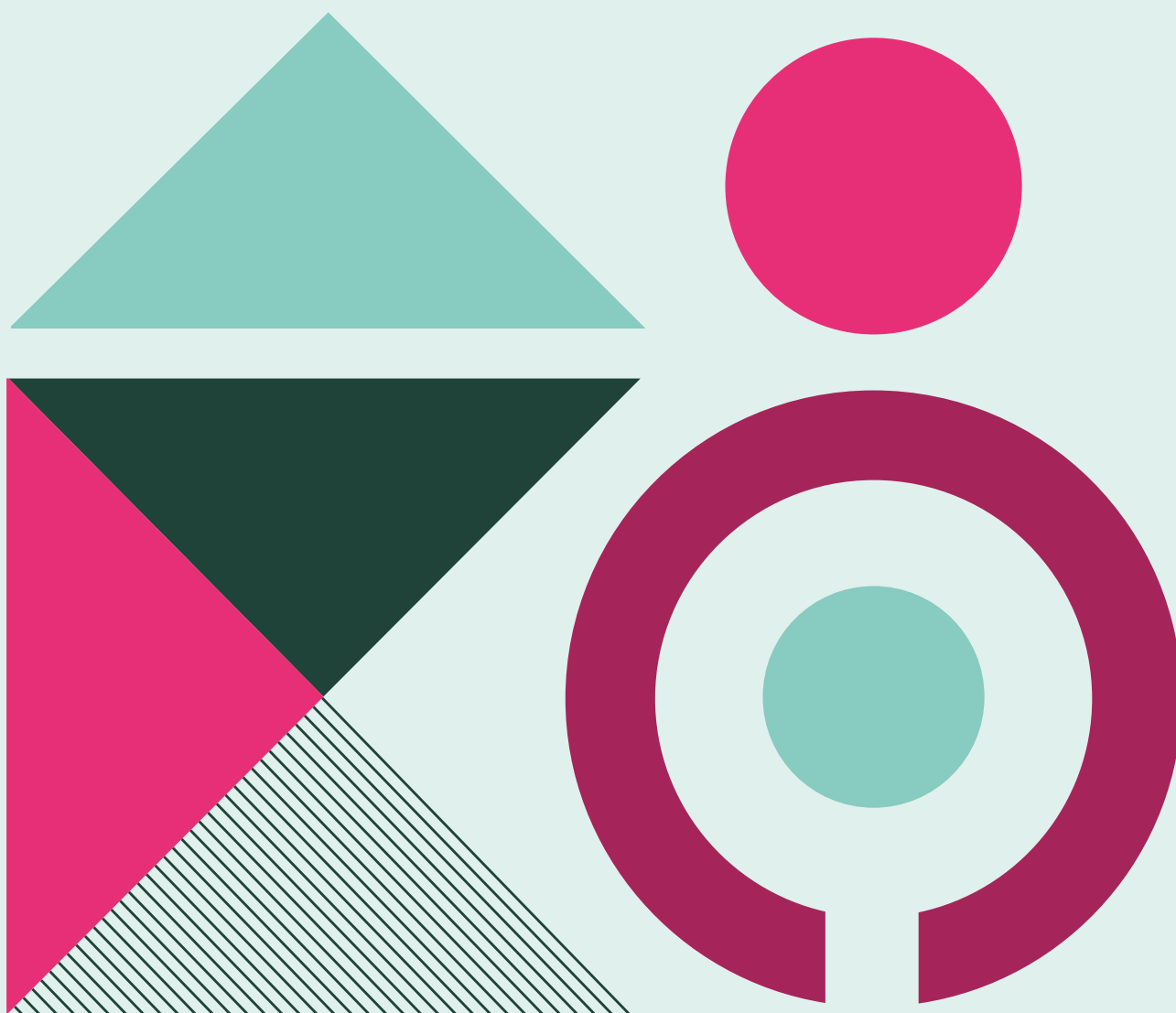

TASKFORCE WONEN EN ZORG

Werkplan 2020

Samen werken aan beweging en slagkracht

Taskforce Wonen en Zorg bestaat uit:

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Inhoud

Vooraf	2
Waarom een Taskforce Wonen en Zorg?	6
Welke uitgangspunten hanteren we?	8
Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	10
Hoe gaan we aan de slag?	14
Hoe ziet onze jaarplanning eruit?	18

Vooraf

Voor u ligt het werkplan 2020 van de Taskforce Wonen en Zorg. De Taskforce is een gezamenlijk initiatief van de VNG, Aedes, ActiZ en de ministeries van VWS en BZK. Wij hebben de handen ineen geslagen omdat we van mening zijn dat een gezamenlijke aanpak nodig is om gemeenten te ondersteunen in hun regierol bij de opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid.

Landelijk loopt een groot aantal programma's en activiteiten op dit onderwerp, gericht op ouderen en op specifieke doelgroepen met een ondersteunings- en/of zorgbehoefte: het Programma Langer Thuis (VWS), het Innovatieprogramma Langer Thuis Inclusieve Wijk (VWS/Platform 31), het Kennisprogramma Nieuwe woonzorginitiatieven (Platform 31), de Stimuleringsregeling Wonen en Zorg (VWS/BZK/RVO), het Ondersteuningsteam Wonen en Zorg (VWS/BZK/RVO), de Community of Practice Who Cares (Rijksbouwmeester), Programma Eén tegen Eenzaamheid (VWS), Programma Iedereen doet mee!, Meerjarenprogramma Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, Actieprogramma Jong Volwassenen en het Actieplan Dak- en Thuisloze Jongeren. Daarnaast spelen ook de grootschalige verduurzaming van woningen en de aankomende Omgevingswet. Al deze programma's en ontwikkelingen moeten 'landen' in de gemeentelijke context.

De Taskforce Wonen en Zorg wil in de komende twee jaar gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties stimuleren en ondersteunen bij het aanpakken van de lokale opgave. Wij starten dit werkplan met onze visie. Daarin duiden we de grote maatschappelijke opgave waar we met elkaar voor staan en waarom wij van mening zijn dat er meer actie nodig is. Op basis hiervan beschrijven we onze uitgangspunten, onze ambities en wat u van ons mag verwachten. Tot slot presenteren we hoe we de komende twee jaar aan de slag gaan.

Samen met gemeenten, woningcorporaties, zorgorganisaties en andere betrokken partners – publiek en privaat – werken we aan het vergroten van slagkracht. Zodat ouderen en andere doelgroepen nu en in de toekomst zich thuis kunnen voelen in een geschikte woning en in een fijne leefomgeving.

Taskforce Wonen en Zorg

Hans Adriani, wethouder Wonen gemeente Nieuwegein (voorzitter)

Marleen Damen, wethouder Gezondheid, Jeugdzorg en Welzijn gemeente Leiden

Cees van Boven, bestuursvoorzitter Woonzorg Nederland

Marien de Langen, bestuursvoorzitter Stadgenoot

John Bos, bestuurder Woonzorg Flevoland

Rick Hogenboom, directeur-bestuurder De Posten

Marieke Kleiboer, directeur Maatschappelijke Ondersteuning Ministerie van VWS

Chris Kuijpers, directeur-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen, Ministerie van BZK

Bovenste rij, van links naar rechts: Marleen Damen, John Bos, Marieke Kleiboer en Rick Hogenboom.

Onderste rij, van links naar rechts: Chris Kuijpers, Cees van Boven en Hans Adriani. Marien de Langen ontbreekt op de foto.

Waarom een Taskforce Wonen en Zorg?

Wie je ook vraagt naar een droombeeld voor de toekomst – jong, oud, met of zonder een beperking – bijna iedereen wil op zijn/haar eigen manier (zo lang mogelijk) zelfstandig wonen, zich ergens thuis voelen. Daar heeft de hele maatschappij baat bij. Mensen die in een veilige omgeving wonen, waar ruimte is voor ontmoeting en waar passende ondersteuning en/of zorg beschikbaar is, zijn gezonder en gelukkiger. Toch is dit niet voor iedereen vanzelfsprekend.

Gemeenten, corporaties en zorgorganisaties breken zich nu al het hoofd over het vinden van geschikte woningen voor mensen die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, statushouders en dak- en thuislozen. En dan staat de vergrijzing er nog aan te komen. Over twintig jaar zijn er naar schatting 2,5 miljoen 75+’ers; dat is bijna twee keer zoveel als nu. Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer (al dan niet alleenstaand) zelfstandig wonen.

Eén ding weten we zeker: Nederland is op dit moment niet in staat om deze groeiende groep ouderen voldoende te faciliteren in hun (toekomstige) woon-, welzijn- en zorgbehoeften. Er gaapt een groot gat tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis; het ontbreekt aan voldoende, aantrekkelijke en betaalbare tussenvormen. Het aanbod van geschikte geclusterde woningen is beperkt, bestaande woningen zijn dikwijls onvoldoende comfortabel, veilig en toegankelijk, en de aanwezigheid en bereikbaarheid van zorg- en welzijnsvoorzieningen is niet overal gegarandeerd. Nu investeren in een passende woon- en leefomgeving voor ouderen en mensen met een ondersteunings- of zorgvraag is essentieel en werkt preventief om grote problemen in de komende jaren te voorkomen.

Hoe groot is de urgentie?

We laten de cijfers spreken.

- Ieder jaar stijgt het aantal indicaties voor langdurige zorg met 4%; ondertussen lopen de wachtlijsten en de wachttijden in de verpleeghuizen op; deze mensen zijn aangewezen op zorg thuis.
- Ieder jaar belanden meer dan 300.000 65+’ers zonder medische noodzaak in een ziekenhuisbed; zij kampen met welzijnsklachten zoals eenzaamheid en neerslachtigheid.¹

- Het aantal mensen met dementie zal als gevolg van de vergrijzing stijgen van 270.000 in 2018 naar meer dan een half miljoen in 2040.²
- Het aantal mensen dat mantelzorg kan verlenen aan 75-plussers die zelfstandig wonen, neemt af. En diegenen die mantelzorg kunnen verlenen, zijn ook steeds ouder.³
- Gemeenten ervaren tekorten op het Wmo-budget.
- Op dit moment wonen 40.000 mensen in een woning die niet meer geschikt is.⁴
- In 2022 loopt het verwachte personeelstekort in de zorg op tot 80.000 medewerkers.⁵
- Door het ontbreken van passende woonvarianten voor ouderen en mensen met een ondersteunings- of zorgvraag, stagneert de doorstroming op de woningmarkt.
- De periode van planvorming tot oplevering van nieuwbouw van geclusterde woonvormen bedraagt gemiddeld zo’n zeven jaar.

Aanpak van dit stevige maatschappelijke vraagstuk vraagt om creatieve oplossingen. Soms betekent dit dat mensen in hun vertrouwde huis kunnen blijven wonen met slimme woningaanpassingen en extra zorg en ondersteuning. Soms moet gezocht worden naar een andere woning die aansluit bij de woonwensen. En daarvan zien we gelukkig diverse voorbeelden, op allerlei plaatsen in het land: serviceflats, huishuizen, gemeenschappelijke woonvormen, moderne hofjes en particuliere wooninitiatieven. Maar het gaat niet alleen om stenen; het gaat ook over het organiseren van ontmoeting en sluitende netwerken van formele en informele zorg. Van al deze voorbeelden moeten we leren en zorgen dat de energie die daarop zit, ook anderen inspireert.

Maar dat is niet genoeg. Er is meer tempo en meer volume nodig om de ambitie waar te maken dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig, veilig en

gelukkig kan wonen. Lang niet in alle gemeenten is de opgave al in beeld gebracht, zijn ambities vastgelegd en zijn bindende afspraken gemaakt tussen gemeenten, corporaties en zorgorganisaties. En ook de uitvoering verloopt allerminst soepel: er is gebrek aan locaties, processen duren nu te lang, de vertaling van cijfers naar concrete plannen verloopt moeizaam, het boeken van resultaat is nog teveel afhankelijk van wil en lef van individuele bestuurders of initiatiefnemers, wet- en regelgeving maakt domeinoverstijgend werken dikwijls niet eenvoudig, en kosten en baten worden nog onvoldoende bij elkaar gebracht.

Als Taskforce Wonen en Zorg gaan wij de komende jaren beweging organiseren in het hele land: stimuleren dat overal gemeenten, corporaties en zorgorganisaties met elkaar afspraken gaan maken over de opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid. Dat vereist dat eerst duidelijk wordt wat die opgaven zijn. Deze verschillen per gemeente, afhankelijk van de huidige woningvoorraad, de demografische samenstelling, de aanwezige zorg- en ondersteuningsvoorzieningen en de visie en ambities van gemeentebestuurders over wat voor gemeente zij willen zijn.

Het behoeft geen betoog dat gemeenten, corporaties en zorgorganisaties dit niet alleen kunnen. Er zijn veel partijen die een bijdrage kunnen en moeten leveren om nieuwe woon(zorg)vormen of transformatie van bestaande bouw te realiseren. Het is nodig dat ook zorgverzekeraars, zorgkantoren, financiers en andere marktpartijen de maatschappelijke opgave centraal stellen, waarbij een ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bijdraagt aan realisatie. Daarbij benadrukken we het belang om ook de doelgroep zelf bij het proces te betrekken. Het vraagt van een ieder ambitie, optimisme, durven denken in kansen, openheid over en weer over wensen en verwachtingen, en bereidheid om systemen anders in te richten die bijdragen aan de gezamenlijke opgave.

Wij geloven erin dat we met elkaar iedereen een prettige en veilige woon- en leefomgeving kunnen bieden die aansluit bij huidige en toekomstige behoeften aan zorg en ondersteuning. Met deze ambitie gaan wij voortvarend aan de slag en rekenen daarbij op ieders motivatie en betrokkenheid.

1. Bron: Fluent, Onderzoek naar duurzame inrichting spoedzorg keten voor ouderen, 2017, in opdracht van ActiZ.
2. Bron: Alzheimer Nederland, Factsheet cijfers en feiten over dementie, mei 2019.
3. Bron: SCP en PBL, Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen in 2040, november 2019.
4. Bron: RIGO, Rapport Monitor Investeren in de Toekomst – Ouderen en langer zelfstandig wonen, 2017.2.
5. Bron: Ministerie van VWS, Monitor Actieprogramma Werken in de Zorg, mei 2019.

Welke uitgangspunten hanteren we?

1. Onze focus ligt op het realiseren van voldoende geschikte woningen voor de doelgroep ouderen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat er ook andere groepen mensen zijn die behoefte hebben aan een passende woning met zorg- en ondersteuningsvoorzieningen. Wij pleiten er daarom voor dat gemeenten, corporaties en zorgorganisaties samen een brede analyse maken van de behoeften van verschillende doelgroepen op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid. Onze aandacht gaat daarbij in het bijzonder uit naar het creëren van passende woningen voor mensen die minder goed in staat zijn om eigen regie te voeren.
2. Wij vinden dat de oplossingen voor geschikt wonen - naast nieuwbouw - vooral gezocht moet worden in de transformatie van bestaande bouw in combinatie met zorg- en welzijnsvoorzieningen, en in de mogelijkheden voor woningaanpassingen en doorstroming.
3. Het moet lokaal gebeuren. Een concrete analyse van woonbehoeften in relatie tot de geschiktheid van het huidige woningaanbod en aanwezige zorg- en welzijnsvoorzieningen moet op gemeenteniveau gemaakt worden. Regionale afstemming is wenselijk. Wel moet rekening gehouden worden met de straal waarbinnen mensen bereid zijn te verhuizen.
4. Het realiseren van de opgave is een gedeelde verantwoordelijkheid van ten minste gemeenten, corporaties en zorgorganisaties. Wij vinden dat gemeenten hierin een voortrekkersrol hebben als initiatiefnemer en regisseur.
5. Wij gaan uit van een vraaggerichte benadering. Dat betekent dat onze inzet zich richt op waar gemeenten, corporaties en zorgorganisaties behoefte aan hebben.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij willen dat eind 2020 in alle gemeenten een concrete analyse is gemaakt van de lokale opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid voor ouderen en andere mensen met een ondersteunings- of zorgbehoefte, dat deze analyse wordt vertaald in ambities en keuzes, en wordt vastgelegd in een woonzorgvisie.
2. Wij willen dat in 2021 in alle gemeenten prestatieafspraken worden gemaakt over wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid, als basis om tot uitvoering te komen van concrete plannen.
3. Wij willen dat in de komende jaren in alle gemeenten projecten in uitvoering gebracht worden die inspelen op de opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid.

We zijn ambitieus, maar eigenlijk hebben we ook geen keus: de maatschappelijke opgave is groot en de tijd dringt. We moeten met vereende krachten aan de slag. We willen beweging tot stand brengen, een vliegwiel dat iedereen verder brengt. Daarin vervullen wij de rol van aanjager, verbinder en probleemoplosser. Deze rollen leggen we onderstaand uit.

1. Aanjagen van actie

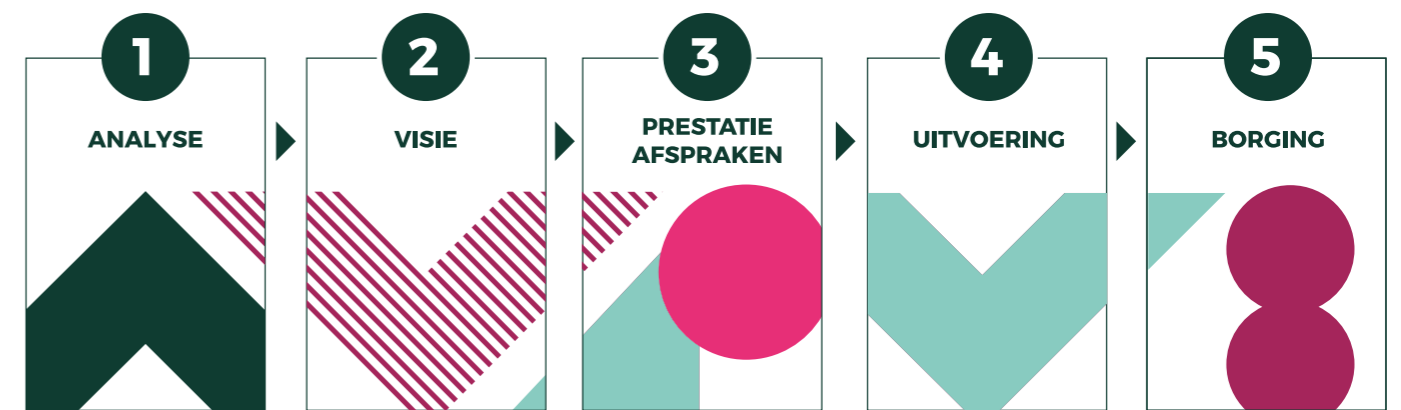
Wij willen dat overal in het land gemeenten, corporaties en zorgorganisaties in actie komen en met de opgave aan de slag gaan. Welke actie nodig is, is afhankelijk van de stappen die de partners al hebben gezet. We onderscheiden vijf fasen (zie figuur A) die in de praktijk overigens niet altijd volgtijdig worden doorlopen. We komen gemeenten tegen die het vraagstuk wel herkennen, maar die nog geen prioriteit geven aan het analyseren van de opgaven (fase 1). Soms ontbreekt het aan een gevoel van urgentie, soms weten partners niet goed hoe en waar te beginnen met de analyse van de opgave. Hier hebben wij een rol in het overtuigen van de noodzaak om deze analyse te maken en het aanreiken van goede voorbeelden. Die analyse legt vervolgens de basis voor het formuleren van ambities en het maken van keuzes. Dan gaat het om vragen als: wat voor gemeente wil je zijn? Welke mogelijkheden zijn er om te investeren? Welke partners heb je daarbij nodig? In de meeste gemeenten is er een woonvisie, maar daarbinnen is nog weinig aandacht voor de zorgcomponent. Daarom pleiten wij voor het aanscherpen en verdiepen van de bestaande woonvisies in woonzorgvisies (fase 2). Het vastleggen van de ambities en

doelstellingen in concrete prestatieafspraken is een volgende stap in het proces. Dit is een aanvulling op de prestatieafspraken die nu al gemaakt worden tussen gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties. We dagen deze partners uit om in elk geval ook de zorgorganisaties te betrekken bij het maken van concrete afspraken op het gebied van zorg- en welzijnsvoorzieningen (fase 3).

Wij zien in de praktijk dat het dikwijls moeilijk wordt in het uitvoeren en realiseren van gemaakte afspraken (fase 4). Soms ontbreekt het aan doorzettingsmacht, voldoende vertrouwen tussen de partners of aan een onafhankelijke procesregisseur die de partijen op sleeptouw neemt en aanspreekt op de gemaakte afspraken. Anderen hebben moeite om de businesscase sluitend te krijgen of ervaren onvoldoende ruimte in wet- en regelgeving om vooruitgang te boeken. Wij willen als breekijzer fungeren om vastlopende processen vlot te trekken. Als het al lukt om projecten en initiatieven te realiseren, is continuïteit vaak nog niet gegarandeerd (fase 5). Zowel financieel als organisatorisch is borging essentieel. Bovendien is het trekken van lessen uit de behaalde successen en ervaren obstakels belangrijk voor het succesvol realiseren van nieuwe projecten.

2. Verbinden op inhoud en proces

Er wordt op veel plaatsen in het land al hard gewerkt aan de realisatie van nieuwe woonzorgconcepten en aan het levensloopbestendig maken van bestaande woningen. Met elkaar beschikken we dus over een grote hoeveelheid kennis, ervaring en competenties.

Analiseren woonzorgopgaven

- Agenderen belang en urgentie in beeld brengen
- In beeld brengen wat precies de lokale opgaven zijn op gebied van wonen en zorg, welzijn en leefbaarheid (huidige situatie, wensen, trends en ontwikkelingen).

Opstellen woonzorgvisie

- Op basis van de analyse ambities bepalen en keuzes maken.
- Vastleggen in een gemeentelijke woonzorgvisie
- Met partners bepalen welke vervolgstappen er nodig zijn.

Maken prestatieafspraken

- Vastleggen afspraken over realisatie woonzorgopgaven in prestatieafspraken.
- Afspraken uitwerken met benodigde partners.
- Duidelijkheid creëren over verdeling rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Uitvoeren van afspraken

- Opstellen sluitende businesscase.
- Omgaan met verschillende belangen, wet- en regelgeving en externe factoren.

Borging van de samenwerking

- Zorgen voor structurele financiering initiatieven.
- Bestendigen samenwerkingsrelaties met partners.
- Evalueren en lessen trekken voor vervolg.

Figuur A. Fasen en acties

Daarnaast zijn er veel databronnen en diverse handreikingen beschikbaar. We beginnen dus zeker niet vanaf nul. Wij zien het als onze rol om die informatie te gebruiken en zichtbaar te maken. Op die manier kunnen gemeenten, corporaties, zorgorganisaties en andere partners elkaar inspireren en van elkaar leren. Wij fungeren daarin als intermediair. Waar nodig ontwikkelen we nieuw ondersteuningsaanbod dat iedereen kan gebruiken.

3. Aanpakken van hardnekkige vraagstukken

Wij zien dat op verschillende plekken in het land gemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijnspartners, private financiers en bewonersinitiatieven met elkaar aan de slag zijn om bestaande woningen te transformeren of aan te passen, dan wel nieuwe woon(zorg)vormen tot stand te brengen. Dat proces

verloopt doorgaans niet zonder slag of stoot. Dikwijls is sprake van obstakels. Wij gaan als Taskforce aan de slag om tot oplossingen te komen voor hardnekkige vraagstukken. Specifieke casussen vormen daarbij het vertrekpunt. Mogelijke oplossingen moeten vervolgens opschaalbaar zijn, zodat ook andere lokale samenwerkingsverbanden hiermee geholpen worden om voortgang te boeken in hun projecten en initiatieven.

Oplossingen kunnen bijvoorbeeld liggen in het betrekken van marktpartijen om projecten financieel rond te krijgen, in verruiming van wet- en regelgeving of in het maken van generieke afspraken over werkwijzen, rollen en taken van partners op lokaal niveau. De VNG, Aedes en ActiZ zijn in dat kader bereid om te kijken waar het nuttig en nodig is om tot afspraken op koepelniveau te komen.

Er spelen diverse vraagstukken. Wij geven hiervan een illustratie met onderstaande voorbeelden.

Systemische vraagstukken

- Toewijzingsbeleid sociale huurwoningen en nieuwe woon(zorg)vormen: het beleid voor wonen en zorg kent uiteenlopende grondslagen (inkomen / zorgbehoefte). In praktijk kan dat schuren. De vraag is hoe hiermee om te gaan.
- Staatssteunproblematiek bij verkoop van gronden onder de marktprijs.
- Corporaties ervaren beperkte ruimte om kleinschalige commerciële activiteiten te ontwikkelen in combinatie met maatschappelijk vastgoed en woon(zorg)vormen (markttoets).
- Fiscale aantrekkelijkheid van de realisatie van mantelzorgwoningen.

Financieringsvraagstukken

- Financiering van voorzieningen in geclusterde woonvormen die bijdragen aan welzijn en gezondheid van de bewoners, bijvoorbeeld ontmoetingsruimtes en ruimtes voor spreekuren van wijkverpleegkundigen.
- Betaalbaarheid van sociale huurwoningen die geschikt zijn voor ouderen en mensen met een ondersteunings- en/of zorgbehoefte. Beleggers zien daarentegen kansen om te investeren in nieuwe woonvormen die vaak boven de sociale huurgrens liggen. Hoe voorkomen we een tweedeling?
- De financiële schotten tussen de Wmo, Zvw en de Wlz. Kosten en baten om mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen laten wonen, vallen op verschillende plekken. Zorgkantoren dragen op dit moment niet financieel bij aan voorzieningen gericht op het voorkomen van instroom in de Wlz.
- Soms zijn gemeenten terughoudend in het realiseren van (nieuwe) woon(zorg)vormen voor ouderen of mensen met een ondersteunings- en/of zorgvraag vanwege het risico dat hierdoor de druk op het Wmo-budget toeneemt.

Lokale omstandigheden

- Complexiteit binnen gemeenten om te komen tot een integrale benadering van de opgave (verbinding leggen tussen sociaal en ruimtelijk domein).
- Organiseren van de uitvoering: wie pakt welke rol? Welke aanpak en sturing zijn effectief?
- Beschikbaarheid van locaties binnen gemeenten om nieuwe woon(zorg)vormen te ontwikkelen, de mogelijkheden om buiten de contouren te

bouwen (ladder duurzame verstedelijking) en de bestemming van locaties voor 'maatschappelijke doeleinden'.

- Faciliteren van burgerinitiatieven (welzijns-, zorg- en/of wooncoöperaties) en collectief particulier opdrachtgeverschap. De potentie is groot en initiatieven sluiten aan bij maatschappelijke beweging van samenredzaamheid en participatiesamenleving. Tegelijkertijd ervaren burgerinitiatieven problemen op het gebied van financiering (terughoudendheid gemeenten en banken voor garantiestelling), deskundigheid binnen het initiatief hoe systemen functioneren, bejegening vanuit de gemeente en de juridische status (initiatieven worden gezien als een bedrijf en moeten daarom voldoen aan allerlei eisen en verplichtingen).
- Specifieke problematiek van gemeenten in krimpregio's. Gemeenten in de krimpregio's moeten voortdurend een afweging maken tussen financiële haalbaarheid enerzijds en kwaliteit van leven voor inwoners die in eigen wijk/kern/dorp willen blijven wonen anderzijds.

Hoe gaan we aan de slag?

Vertrekpunten

- De bestuurders die vanuit de VNG, Aedes en ActiZ in de Taskforce participeren, zijn dagelijks bezig met de opgave. Zij weten uit ervaring wat er allemaal bij komt kijken om de opgave te realiseren en waar knelpunten zitten. En ze zijn gedreven om hun collega's zoveel mogelijk te informeren, te inspireren en te adviseren.
- Als Taskforce beschikken wij over een breed ondersteuningsprogramma dat ons helpt om onze rollen goed in te vullen en dat tevens gemeenten, corporaties en zorginstellingen op maat kan helpen om voortgang te boeken in de verschillende fasen van het proces. Het ondersteuningsprogramma bestaat uit (strategische) adviseurs, experts en procesbegeleiders.
- De ministeries van VWS en BZK hebben voor de jaren 2020 en 2021 samen in totaal € 3 miljoen extra financiering beschikbaar gesteld dat het ondersteuningsprogramma kan inzetten voor hulp, advies en procesbegeleiding aan gemeenten, corporaties en zorgorganisaties. Deze partners kunnen hiervoor een aanvraag indienen bij het Ondersteuningsteam Wonen en Zorg van de RVO. Samen met de aanvrager bekijkt een adviseur welke inzet het meest passend is.⁶

In lijn met onze rollen wordt onze inzet in 2020 zichtbaar via drie sporen:

1. Aanjagen, stimuleren en hulp bieden.
2. Opzetten en onderhouden van een digitaal platform voor kennisdeling en inspiratie.
3. Organiseren van werksessies om hardnekkige vraagstukken aan te pakken.

Ad 1) Aanjagen, stimuleren en hulp bieden

Benutten van onze eigen netwerken

In onze rol als aanjager benut een ieder van ons zijn/haar eigen brede netwerk van collega-bestuurders en samenwerkingspartners om de urgentie van aanpak van de opgave regelmatig

onder de aandacht te brengen. Dit doen we in bestuurlijke overleggen, regiobijeenkomsten, ledenvergaderingen, tijdens informele besprekingen en andere, daarvoor geschikte gelegenheden. We leggen uit waarom actie nodig is, dagen partners uit om in hun eigen regio de opgave aan te pakken, reiken passende voorbeelden aan die inspireren en zetten partners op het spoor van het ondersteuningsteam in geval van concrete hulpvragen. Waar mogelijk gaan we in op verzoeken van partners wanneer bestuurlijke druk nodig is om doorbraken te forceren.

Ondersteunen van 35-40 ambassadeurs/koplopers

Het op gang brengen en houden van de beweging kunnen en willen wij niet alleen doen.

Wij kennen veel collega-bestuurders in het land die verantwoordelijkheid willen nemen om dit grote maatschappelijke vraagstuk op te pakken en verder te brengen. Degenen die onze ambitie delen en die een voortrekkersrol in hun eigen regio willen vervullen, verbinden wij graag als ambassadeurs aan onze beweging. We bieden hen een podium om hun eigen ervaringen naar voren te brengen en vragen aan hen om hun collega's in omliggende gemeenten/regio's op sleeptouw te nemen.

We gaan uit van 35-40 ambassadeurs/koplopers die als voorbeeld kunnen optreden voor andere samenwerkingsverbanden van gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties. Hun voorbeeldfunctie heeft betrekking op een of meerdere fasen in het proces (zie de figuur A, pagina 11). We stimuleren en organiseren – zo veel als mogelijk samen met deze koplopers – bestuurlijke bijeenkomsten in de regio, bedoeld om omliggende gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties met elkaar in gesprek te brengen en onderling afwegingen en knelpunten te laten delen. Het ondersteuningsteam geeft desgewenst follow-up aan concrete hulpvragen.

Strategische adviseurs van het ondersteuningsteam onderhouden regelmatig contact met elk van de ambassadeurs/koplopers. Samen bepalen ze welke (aanvullende) inzet wenselijk is om de beweging in de regio gaande te houden en verder te vergroten. Wij streven ernaar dat het netwerk van ambassadeurs/koplopers landelijk dekkend is.

Ad 2) Opzetten en onderhouden van een website voor kennisdeling en inspiratie

Er zijn al goede initiatieven in het land te vinden. Maar willen we ervoor zorgen dat iedereen zolang mogelijk kan wonen in een veilige omgeving waar ruimte is voor ontmoeting en waar passende ondersteuning en/of zorg beschikbaar is als dat nodig is, dan moeten we opschalen. Daarom ontwikkelt het ondersteuningsteam een website waar lokale partners en andere betrokkenen voorbeelden, ervaringen en kennis kunnen ophalen en zo van elkaar kunnen leren. We maken daarbij gebruik van de kennis en ervaring die is opgedaan door het voormalige kenniscentrum wonen en zorg.

Op de website vinden geïnteresseerden praktische informatie, verwijzingen naar beschikbare data, handvatten, handreikingen, voorbeelden en andere relevante sites. De informatie wordt geordend naar de vijf fasen, zodat partners snel kunnen vinden wat ze nodig hebben. We zorgen ervoor dat de site up-to-date blijft en plaatsen met enige regelmaat nieuwsitems, podcasts en filmpjes. Daarnaast fungeert het platform als meldpunt waar partners vragen en knelpunten naar voren brengen. Het ondersteuningsteam draagt de verantwoordelijkheid om meldingen tijdig en adequaat op te pakken.

Het veld waarin wij ons begeven, bestaat uit veel verschillende partners, programma's en initiatieven. In de navolgende figuur hebben we dit veld schematisch weergegeven. Het ondersteuningsteam onderhoudt de contacten met deze betrokkenen en zorgt ervoor dat een goede uitwisseling en aansluiting plaatsvindt. Zodat onze inzet en die van partners elkaar versterken. Via onze persoonlijke inzet en die van de ambassadeurs/koplopers (zie spoor 1), via de vragen die het ondersteuningsteam ophaalt via de website en de concrete hulp die vanuit het ondersteuningsteam lokaal op maat wordt aangeboden, ontstaan (nieuwe) inzichten. Wij verwachten dat we hieruit leervragen en behoeften kunnen destilleren die breed leven. Hiervoor ontwikkelt het ondersteuningsteam een passend aanbod. Dit kunnen eenmalige bijeenkomsten zijn over

een bepaald thema, intervisiesessies, webinars of andersoortige vormen die bijdragen aan onderlinge kennisdeling en samen leren. We werken hierin nauw samen met Platform31.

Ad 3) Organiseren van werksessies om hardnekkige vraagstukken aan te pakken

In de komende twee jaar gaan wij actief en voortvarend aan de slag met de aanpak van obstakels die partners ervaren in het proces van uitvoering van projecten en initiatieven. Het gaat om vraagstukken waar meerdere lokale samenwerkingsverbanden / lokale partners tegenaan lopen in de transformatie van bestaande woningen of complexen of in de realisatie van nieuwe woon(zorg)vormen. Aan de hand van werksessies gaan we een aantal van die hardnekkige vraagstukken nader onderzoeken en verkennen welke slimme interventies mogelijk zijn. Zo'n werksessie duurt een dagdeel tot een dag, afhankelijk van de omvang van het vraagstuk. Aan de hand van concrete praktijksituaties gaan we met betrokkenen en deskundigen in gesprek om de problematiek scherp te duiden en om passende en haalbare interventies te doordenken. Aan het einde van de werksessie maken we met de aanwezigen afspraken hoe wij verder gaan met de aangedragen suggesties. Vanzelfsprekend houden we betrokkenen op de hoogte van de voortgang.

⁶ Zie voor nadere informatie over de wijze van aanvragen en de voorwaarden: www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/owz.

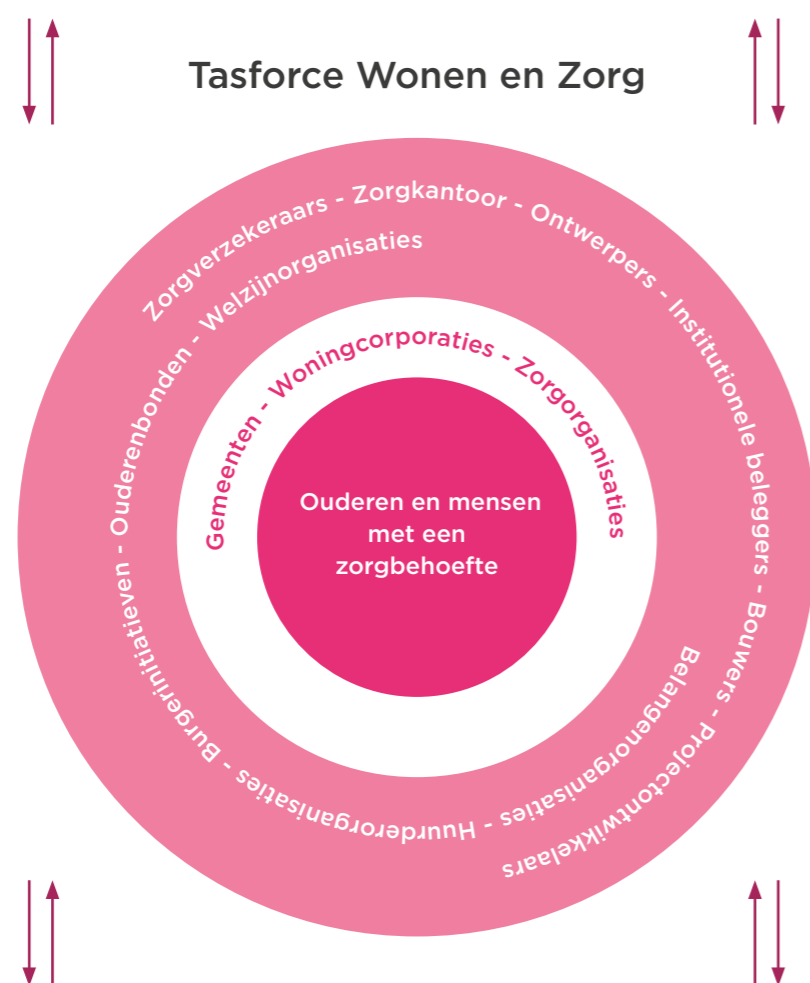

Ambassadeurs / koplopers

- Bestuurders van gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties.

Lopende programma's

- Innovatieprogramma Inclusieve wijk / 24 gebiedscoalities (Platform 31).
- Woonvarianten voor senioren (Platform 31).
- Community of Practice Who Cares.
- Actieprogramma Weer Thuis!

Adviseurs in de regio

- Regioadviseurs VNG, Aedes en ActiZ.
- Verbindend Landelijk Ondersteuningsteam (VLOT), gericht op implementatie van persoonsgericht aanpak van kwetsbare personen.

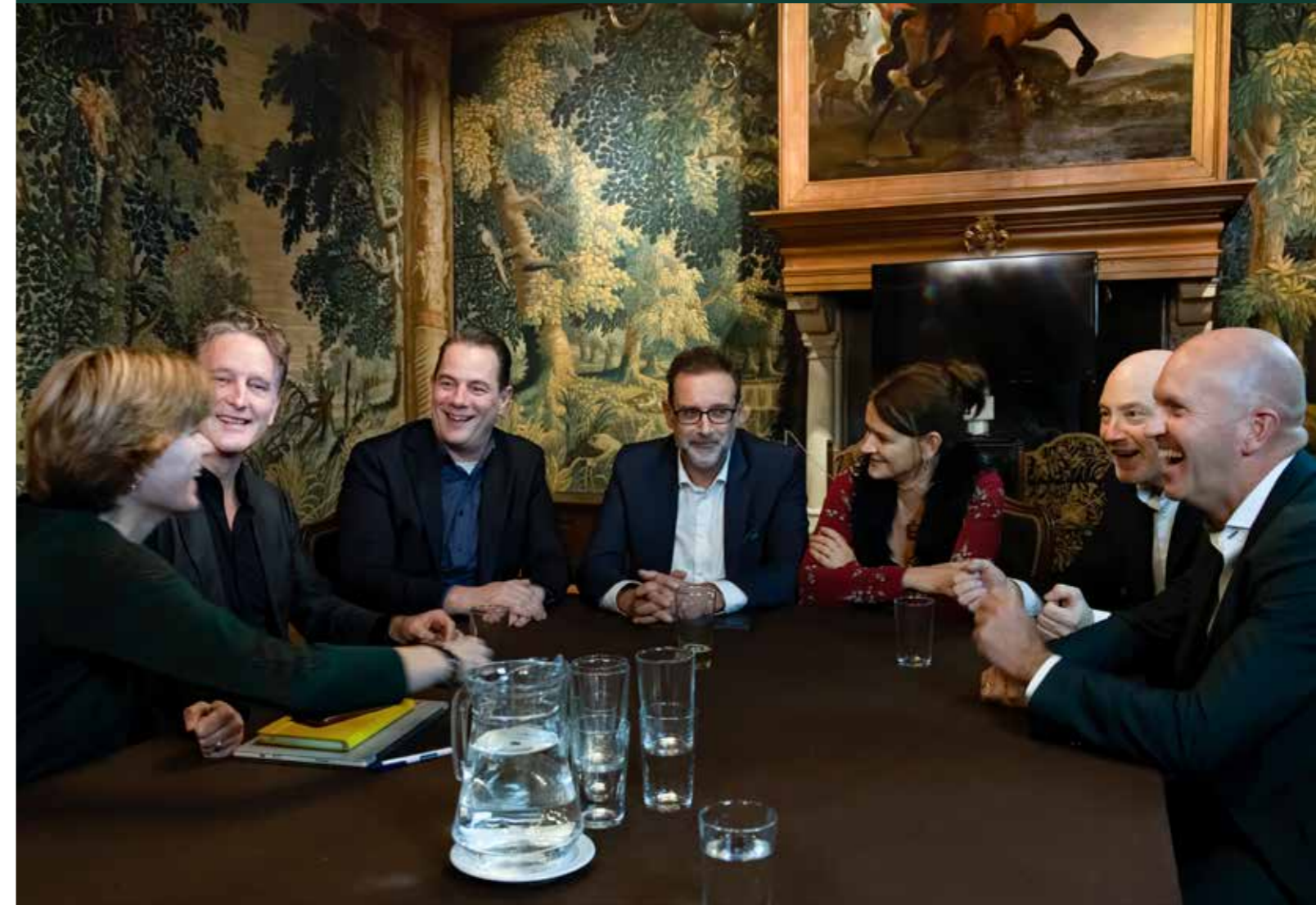
Netwerken en overleggen

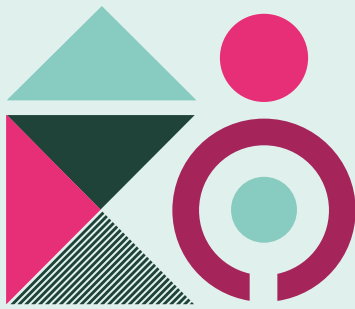
- Bestuurlijke adviescommissies VNG.
- G40 werkgroep WZW.
- Netwerken Aedes, ActiZ, Zorgthuisnl.
- Woondealregio's.
- Regionale werkstructuur Wmo, Zvw, Wlz.
- ZN, IVBN, IPO, Bouwend Nederland, Woonbond, Raad van Ouderen, etc.

Hoe ziet onze jaarplanning eruit?

In bijgaand overzicht presenteren wij op hoofdlijnen onze inzet in 2020. Aan het einde van het jaar maken we de balans op waar we staan in het realiseren van onze ambities. Op basis daarvan doordenken we onze inzet voor 2021.

Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
<ul style="list-style-type: none"> • Uitdragen belang en urgentie opgave via Taskforceleden. • Aantrekken en ondersteunen ambassadeurs/koplopers. • Opzetten website. • Lokale ondersteuning op maat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdragen belang en urgentie opgave via Taskforceleden. • Ondersteunen ambassadeurs/koplopers in de regio. • Actueel houden website. • Lokale ondersteuning op maat. • Inspelen op leervragen lokale partners. • Werksessie prangende vraagstukken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdragen belang en urgentie opgave via Taskforceleden. • Ondersteunen ambassadeurs/koplopers in de regio. • Actueel houden website. • Lokale ondersteuning op maat. • Inspelen op leervragen lokale partners. • Werksessie prangende vraagstukken. • Follow-up uitkomsten werksessie met nieuwe interventies. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdragen belang en urgentie opgave via Taskforceleden. • Ondersteunen ambassadeurs/koplopers in de regio. • Actueel houden website. • Lokale ondersteuning op maat. • Inspelen op leervragen lokale partners. • Werksessie prangende vraagstukken. • Follow-up uitkomsten werksessie met nieuwe interventies. • Opstellen werkplan 2021.

TASKFORCE
**WONEN
EN ZORG**

Kijk op www.taskforcewonenzorg.nl

Colofon

Uitgave: januari 2020

Tekst en opmaak

Lysias Advies (Kwartiermaker Taskforce Wonen en Zorg) en Maatschap voor Communicatie

Ontwerp huisstijl en beeldmerk

Chantal Baartmans, Vitamine Mix

Fotografie

Henja Kooijman, Wunderlust